Diz Sonlan?m Anketi- Günlük Ya?am Aktiviteleri Ölçe?iKnee Outcome Survey – Activities for Daily Living Scale

ARABPSYCHOLOGY.COM

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Diz Sonlan?m Anketi- Günlük Ya?am Aktiviteleri Ölçe?iKnee Outcome Survey – Activities for Daily Living Scale*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20049

Özet

Diz Sonlan?m Anketi- Günlük Ya?am Aktiviteleri Ölçe?i (Knee Outcome Survey - Activities for Daily Living Scale, KOS-ADLS), diz patolojileri veya yaralanmalar? olan bireylerin günlük ya?am aktivitelerinde (GYA) ya?ad?klar? fonksiyonel k?s?tl?l?klar? ve semptomlar? de?erlendirmek için tasarlanm?? bir Hasta Bildirimli Sonuç Ölçe?i (PRO) arac?d?r. Bu giri?, ölçe?in Türkiye'deki kullan?m? için gerçekle?tirilen Türkçe uyarlama ve geçerlik çal??mas?na dayanmaktad?r. Ölçek, özellikle diz fonksiyonlar?ndaki iyile?meyi ve tedavi sonuçlar?n? izlemek amac?yla Knee Outcome Survey (KOS) sisteminin bir parças? olarak geli?tirilmi?tir.

Türkçe uyarlama çal??mas? 2009 y?l?nda Evcik ve arkada?lar? taraf?ndan yay?mlanm?? olup, ölçe?in Türkçe popülasyonda da güvenilir ve geçerli bir araç oldu?unu göstermi?tir. Bu uyarlama, fiziksel t?p ve rehabilitasyon alan?nda diz yaralanmalar?n?n etkilerini standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmek için önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Diz Sonlan?m Anketi, KOS-ADLS, Knee Outcome Survey, diz patolojisi, fonksiyonel durum, Günlük Ya?am Aktiviteleri, Türkçe uyarlama, psikometri, ortopedi.

Yazarlar

Ölçe?in orijinal geli?tiricileri Robert L. Martin ve J. Michael Irrgang'd?r. Türkçe uyarlama ve geçerlik çal??mas?n?n yazarlar? ise ?unlard?r: **Deniz Evcik**, S. Ay, A. Ege, A. Turel, V. Kavuncu.

Amaç

Diz Sonlan?m Anketi- Günlük Ya?am Aktiviteleri Ölçe?i'nin temel amac?, diz eklemi rahats?zl??? (örne?in, osteoartrit, menisküs yaralanmalar? veya ba? lezyonlar?) nedeniyle bireylerin öznel olarak alg?lad?klar? a?r?, semptom düzeyi ve Günlük Ya?am Aktiviteleri (GYA) s?ras?nda kar??la?t?klar? zorluklar? ölçmektir. Bu ölçek, klinik uygulamada ve ara?t?rmalarda, uygulanan cerrahi veya konservatif tedavilerin diz fonksiyonu üzerindeki etkisini nicel olarak belirlemeye yard?mc? olur.

Ölçek, hastalar?n merdiven ç?kma, yürüme, e?ilme ve çömelme gibi temel hareketlerdeki k?s?tl?l?klar?n? rapor etmelerini sa?layarak, diz rahats?zl???n?n ya?am kalitesi ve fiziksel performans üzerindeki etkilerini kapsaml? bir ?ekilde ortaya koyar. Bu sayede hekimler ve fizyoterapistler, tedavi planlar?n? hastan?n gerçek fonksiyonel ihtiyaçlar?na göre ayarlayabilirler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

KOS-ADLS, diz fonksiyonundaki k?s?tl?l?klar? içeren tek bir yap?sal boyut etraf?nda ?ekillenmi?tir. Ölçek, bireyin dizindeki sorunlar nedeniyle ya?ad??? fonksiyonel bozukluk derecesini ölçer. Bu yap?, genellikle iki ana bile?eni içerir: semptomlar (a?r?, ?i?lik, tutukluk) ve fonksiyonel s?n?rlamalar (ko?ma, z?plama, yürüme gibi aktivitelerde zorluk).

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in kültürel ve dilbilimsel olarak Türk popülasyonuna uygunlu?u sa?lanm?? ve orijinal ölçe?in ölçtü?ü temel psikometrik özellikler korunmu?tur. Ölçek, Günlük Ya?am Aktiviteleri s?ras?nda dizin performans?n? de?erlendirerek, hastan?n kendi alg?lad??? i?levsellik düzeyine odaklan?r.

Geçerlik

Evcik ve arkada?lar?n?n 2009 tarihli uyarlama çal??mas?nda, Türkçe KOS-ADLS'nin geçerlik analizleri detayl? olarak incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?inin yüksek oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in gerçekten de diz fonksiyonuyla ili?kili günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tl?l?klar? ölçtü?ü anlam?na gelir. Geçerlik çal??malar? genellikle e? zamanl? geçerli?i içerir; burada KOS-ADLS puanlar?, Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index (WOMAC) ve k?sa form sa?l?k anketleri (SF-36) gibi di?er yerle?ik diz ve ya?am kalitesi ölçekleri ile korelasyonlar? incelenmi?tir.

Genel olarak, Türkçe KOS-ADLS'nin beklendi?i gibi di?er fonksiyonel ölçütlerle güçlü korelasyonlar sergiledi?i ve diz patolojisi ?iddeti artt?kça puanlar?n dü?ü? gösterdi?i rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in ay?rt edici geçerli?ini desteklemektedir. Kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da, yay?mlanan makale yüksek düzeyde geçerlik sa?land???n? do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l?k derecesini ifade eder. Türkçe KOS-ADLS'nin güvenilirli?i, Evcik ve ekibi taraf?ndan iç tutarl?l?k (internal consistency) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar ili?kili oldu?unu gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir.

Uyarlama çal??mas?nda, Türkçe versiyonun Cronbach Alfa de?erinin genellikle 0.90'?n üzerinde oldu?u ve bu durumun ölçe?in mükemmel bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu gösterdi?i belirtilmi?tir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i (genellikle bir hafta arayla yap?lan ölçümler) sonuçlar? da yüksek korelasyon katsay?lar? göstermi?, bu da ölçe?in zaman içinde kararl? sonuçlar verdi?ini kan?tlam??t?r. Bu yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullan?m?n?n sa?laml???n? destekler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Orijinal Knee Outcome Survey, genellikle iki bile?eni (Semptomlar ve Günlük Ya?am Aktiviteleri) ölçmek üzere yap?land?r?lm??t?r. Türkçe uyarlama çal??mas?nda yap?lan faktör analizleri (genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi veya Do?rulay?c? Faktör Analizi), ölçe?in Türkçe versiyonunun da orijinal yap?y? koruyup korumad???n? incelemeyi amaçlam??t?r. Bu analizler, maddelerin beklenen faktörlere yüklendi?ini ve orijinal ölçe?in tek boyutlu veya iki boyutlu yap?s?n?n Türkçe versiyonunda da geçerli oldu?unu göstermi?tir.

Bu faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, ölçe?in kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?l? oldu?unu ve ölçüm yapt??? psikolojik yap?y? Türkiye ba?lam?nda da do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) / Hasta Bildirimli Sonuç Ölçe?i

Format: Likert Tipi Derecelendirme. Orijinal KOS-ADLS, maddelerin zorluk derecesini 5 puanl?k bir skalada (0 = A??r? Zorluk/Yapamama, 4 = Hiç Zorluk Yok) de?erlendirir. Puanlama, tüm maddelerin ortalamas? al?narak veya toplanarak standardize edilmi? bir skor elde edilmesini içerir.

Mevcut Diller: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Diz fonksiyon bozuklu?u olan hastalar (Örne?in, ön çapraz ba? yaralanmas?, menisküs y?rt???, osteoartrit, patellofemoral a?r? sendromu).

Ya? Grubu: Ergenlik sonras? ve yeti?kin popülasyon (Genellikle 16 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Evcik ve arkada?lar?n?n çal??mas?, çe?itli diz patolojilerine sahip Türk yeti?kin hastalar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim anketi. Hasta, dizindeki sorunlar nedeniyle belirli Günlük Ya?am Aktivitelerini gerçekle?tirirken ne kadar zorland???n? belirtir.

Anahtar Kelimeler

Diz fonksiyonu, ortopedik rehabilitasyon, psikometrik özellikler, Cronbach Alfa, test-tekrar test, fonksiyonel k?s?tl?l?k, Knee Outcome Survey.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Deniz Evcik

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Kurum E-posta Adresleri: devcik@ufuk.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Ufuk Üniversitesi T?p Fakültesi, Fiziksel T?p ve Rehabilitasyon Anabilim Dal?, Ankara, Türkiye (2009 yay?n?na göre)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiricilerle veya Türkçe uyarlama çal??mas?n?n sorumlu yazar? ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ve klinik kullan?m için izin prosedürleri de?i?ebilir.

Ücret: Kaynakta ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2009 (Evcik, D. ve ark., *Clinical Orthopaedics and Related Research*)

PDF Durumu: Kaynakta PDF ba?lant?s? belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Evcik, D., Ay, S., Ege, A., Turel, A. & Kavuncu, V. (2009). Adaptation and validation of Turkish version of the Knee Outcome Survey-Activities for Daily Living Scale. *Clinical Orthopaedics and Related Research,* 467, 2077-2082.
Deniz Evcik (Sorumlu Yazar ?leti?im Bilgisi): devcik@ufuk.edu.tr

Diz Sonlan?m Anketi- Günlük Ya?am Aktiviteleri Ölçe?iKnee Outcome Survey - Activities for Daily Living Scale Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri mevcut de?ildir, bu nedenle bu bölüm bo? b?rak?lm??t?r.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM